

Portugalska

V mesecu marcu sem v okviru evropske akcije Erasmus+ obiskal Portugalsko, kjer sem se udeležil enotedenskega strokovnega izpopolnjevanja z naslovom Near to the Sea:Lisbon.

Po krajšem poletu je nato sledil dobre tri ure trajajoč let z dunajskega letališča, z ljubljanskega letališča direktno v Lizbono namreč ni moč potovati. V pripravi na pristanek nas je kapitan letala obvestil, da zaradi neugodnih vetrov ne bo mogel izvesti prileta z običajne – in tudi privlačnejše – oceanske, ampak s celinske smeri. No, kljub temu smo varno pristali in dogodivščina se je začela. Ob izstopu iz letala se je ulilo kot iz škafe, in vsi, ki smo si bili na polnem Airbusu 321, smo bili v distih dobrih desetih metrih hoje, pravzaprav teka, do avtobusa, ki nas je odpeljal v letališko zgradbo, mokri do kože. Po kratki vožnji, manj kot minuto, je avtobus ustavil, izstopili smo v prelep sončen, a vetroven dan. Vremenske spremembe na Portugalskem so zaradi vpliva Atlantskega oceana namreč hitre, nepričakovane in vedno pospremljene s precej močnim vetrom. Po izstopu iz letališke zgradbe sem se takoj spustil v lizbonsko drobovje, saj sem do hotela, ki je v središču mesta, potoval z metrojem. Glede na prihod v času prometne konice je bil metro pričakovano poln, spomnil je na čase, ko so avtobusi LPPja pokali po šivih. Po nastavitvi je sledil še kratek sprehod po okolici, kjer sem spoznal značilno arhitekturo Lizbone in njenih tlakovanih ulic, ki so za ljubiteljice petk pravi preživetveni test.

Tudi začetek izobraževanja je bil podzemen, skupaj z dvema Litovcema, dvema Grkinjama, izvajalcem programa z Nizozemske ter njegovo soizvajalko iz Lizbone smo začeli raziskovati razvoj mesta tam, kjer se je vse skupaj začelo, pod zemljo, kamor je zaradi delovanja oceana in reke Tajo, ki se ravno v Lizboni izliva vanj, izginila naselbina, ki so jo postavili Rimljani. Raziskali smo ostanke, stavbe, ulice, vodne zbiralnike... ki so še danes zelo lepo ohranjeni. Po prihodu na površje smo želeli s tradicionalnim lizbonskim tramvajem na enega od gričkov, od koder bi opazovali mavrski del mesta, a se je pokazalo, da tudi v Lizboni tramvaji, ko je gneča, delijo podobno usodo, kot pri nas, po 15-minutnem čakanju smo obupali, in se na grič odpravili peš. Ogledali smo si značilno portugalsko arhitekturo in opazovali s keramičnimi ploščicami bogato okrašene stavbe. Prevladovala so motivi v modri barvi, na beli podlagi, vsi pa so povezani z zgodovino mesta. Po odhodu Mavrov je Lizbona spet postala krščanska, vedno večjo vlogo pa je pridobival Atlantski ocean; o tem smo se prepričali tudi v Nacionalnem in Geografskem muzeju, ki hranita brez števila dokazov o bogati kolonialni preteklosti Portugalske. Vmes smo vsak predmet, ulico, stavbo, besedilo... skušali osmisлити kot učni pripomoček, bodisi kot geografski, zgodovinski ali umetnostni vir. S kolegi smo izmenjevali izkušnje ter ideje, kako v domačem okolju uporabiti to, kar smo videli in se naučili.

Po obisku znamenitega samostana Belem, ki nas je presenetil s svojimi detajli, domiselno arhitekturo in bogato etnološko zbirko, smo si ogledali še zanimiv muzej v lizbonskem pristanišču; narejen je v obliki karavele, ladje, ki je ponesla v svet tudi Krištofa Kolumba in njegove naslednike. Brali smo poezijo, ki je ob tem nastajala in spoznavali skrivnostno portugalsko dušo. Dobili smo tudi najtežjo nalogo; v svoj jezik smo morali prevesti pesem, ki smo jo nato predzadnji dan prebrali v čudovitem okolju lizbonske mestne knjižnice. Presenetili so nas številni kipi nosečih Marij, ki so posebnost Portugalske.

Po odkritjih in obdobju obilja je Lizbono prizadel katastrofalni potres, ki je mesto popolnoma spremenil. Najlepše stavbe, katedrala, kraljeva palača, so se spremenile v kup kamenja, ki je pod seboj pokopal na tisoče žrtev. V spomin na ta strašni dogodek dela mesta sploh niso obnovili, ampak so ga spremenili v ogromen trg, kjer se srečujejo meščani in turisti, kraljevo palačo pa postavili na novo na enem od gričev. Mesto so pozidali na novo, hkrati pa je Lizbono in Portugalsko pretresla še ena tragedija; skrajneži so izvršili atentat na kralja ter njegovega naslednika, nato pa proglasili

republiko. Mlada republika je doživljala svetle in temne dneve, vzpone in padce, trpljenje je bilo veliko, zato so ljudje videli rešitev v enem človeku – diktatorju Salazarju, ki je vodil politiko podobno politiki španskega generala Franca. Salazar je s trdo roko vladal do smrti, nasledila ga je demokratično izvoljena vlada, v nasprotju s Španijo pa je Portugalska ostala republika.

V zadnjih desetletjih je Lizbona doživela še eno spremembo – po vstopu v EU je v prej kmetijsko in revno državo prišel tuj kapital, z evropsko pomočjo se je izboljšala življenjska raven prebivalstva, mesto pa je dobilo nov, sodoben del, ki so ga v simbiozi s tradicionalno arhitekturo zgradili ob svetovni razstavi, ki je potekala v mestu.

Dva dni smo izkoristili tudi za delo izven mesta; en dan smo obiskali Sintro s kraljevo rezidenco in mavrskim gradom, mesto je prelepo in je res kot naročeno za pouk umetnosti in zgodovine v naravi, z metodami, ki sem jih spoznal, bi lahko kaj podobnega izvedli tudi v stari Ljubljani, Škofji Loki, na Ptuj ali v Piranu, ki še najbolj podoben Sintri s svojo arhitekturo.

En dan smo izkoristili za obisk najzahodnejše točke evropskega kopnega – rta Rocce, kjer smo se povzpeli na še delujoč svetilnik in se seznanili z življenjem svetilničarjev nekoč in danes. Odpeljali smo se do peščene obale Atlantika, vendar je bilo kopanje zaradi vetra in posledično skoraj deset metrov visokih valov prenevarno. Smo se pa oceana, seveda, dotaknili. Ogledali smo si še vhod v pekel, mesto, kjer je ocean prav na posebno grozljiv način oblikoval skale in se zvečer vrnili v Lizbono.

Zadnji dan smo si ogledali še lizbonski oceanarij, izobraževanje smo zaključili z večernim obiskom krčme, kjer so, tako kot vsak petek, priredili tradicionalen večer ob prijetni hrani in glasbi – fadu. V dobrih dveh urah so se zvrstili trije pevci z nepozabnimi glasovi in nas pustili v globokem razmišljanju o neskončnih skrivnostnih globinah portugalske duše.

Teden je minil kar prehitro, in težko je vse novo tako zgoščeno opisati. Najpomembneje pa je, da smo navezali nove stike, pridobili nova znanja, ki jih bomo s pridom uporabili pri pouku.

Slika 1: Najhitreje na Portugalsko prideš z letalom iz Ljubljane prek Dunaja

Slika 2: Osrednji lizbonski trg, nastal po uničujočem potresu

Slika 3: Takole Portugalci okrašujejo svoje domove in javne zgradbe

Slika 4: Eden od pogledov na Lizbono

Slika 5: Lizbonska in portugalska zastava na lizbonskem mestnem obzidju

Slika 6: Lizbonski tramvaj

Slika 7: Belem

Slika 8: Karavela

Slika 9: Fasada v Sintri

Slika 10: Rt Rocca, najzahodnejša točka evropskega kopna

Slika 11: Obala Atlantskega oceana

Slika 12:Plaža

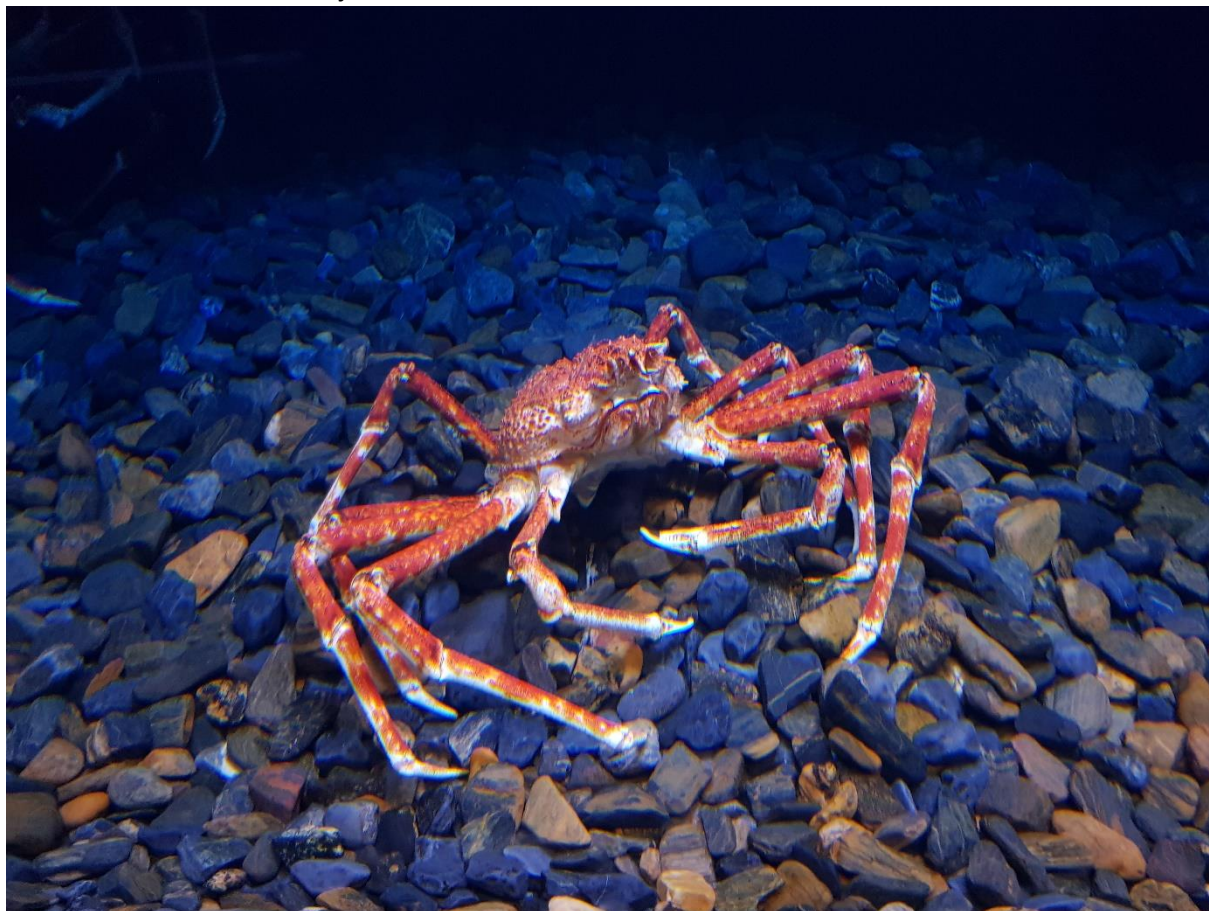

Slika 13: Noseča marija, značilnost Portugalske

virgen da Expectação
The Virgin of Expectation
15th century
Madeira, Portugal
The Virgin of Expectation is a full-length wooden statue of the Virgin Mary, standing on a white pedestal. She is wearing a red and gold patterned robe and holding a small object in her right hand. The statue is made of wood and is painted with a red and gold patterned robe. She is standing on a white pedestal, holding a small object in her right hand and resting her left hand on her belly. The background is a plain, light-colored wall.

Slika 14: Utrinek iz Oceanarija

Slikaa 15: Večerja

